

*Τρία θεσσαλικά επιγράμματα (Αναγκίππου, Εχενικου,
Σωσικράτη)*
Eleonora Santin

► To cite this version:

Eleonora Santin. *Τρία θεσσαλικά επιγράμματα (Αναγκίππου, Εχενικου, Σωσικράτη)*. Θεσσαλικ
Ημερολόγιο, 2016, 69, pp.11-16. <hal-01675599>

HAL Id: hal-01675599

<https://hal.science/hal-01675599>

Submitted on 6 Jan 2022

HAL is a multi-disciplinary open access archive for the deposit and dissemination of scientific research documents, whether they are published or not. The documents may come from teaching and research institutions in France or abroad, or from public or private research centers.

L'archive ouverte pluridisciplinaire HAL, est destinée au dépôt et à la diffusion de documents scientifiques de niveau recherche, publiés ou non, émanant des établissements d'enseignement et de recherche français ou étrangers, des laboratoires publics ou privés.

ELEONORA SANTIN

ΤΡΙΑ ΘΕΣΣΑΛΙΚΑ ΕΠΙΓΡΑΜΜΑΤΑ (ΑΝΑΓΚΙΠΠΟΥ, ΕΧΕΝΙΚΟΥ, ΣΩΣΙΚΡΑΤΗ)

Μετάφραση από τα ιταλικά¹

ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΠΟΛΕΖΕ

Επιμέλεια: ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΠΟΛΕΖΕ

1. ΤΟ ΕΠΙΓΡΑΜΜΑ ΤΟΥ ΑΝΑΓΚΙΠΠΟΥ

Προέλευση: Φερές, αρχαία νεκρόπολη. Απλή μαρμάρινη στήλη, λειασμένη από τη βάση προς τα πάνω, με διακόσμηση βαμμένων φύλλων χρυσοῦ, αλλά τα χρώματα δεν είναι πλέον ορατά. Φυλάσσεται στο Αρχαιολογικό Μουσείο του Βόλου (αρ. 3690). Διαστάσεις: ύψος 1,37 (στη βάση 0,44, επάνω 0,365), πλάτος στη βάση 0,08, επάνω 0,065 μ.

Χρονολόγηση: 400-350 π.Χ. (Hansen, με βάση το σχήμα των γραμμάτων και τη διακόσμηση της στήλης), 350 π.Χ. (Δουλγέρη-Ιντζεσίλογλου).

Βιβλιογραφία: Αργ. Δουλγέρη-Ιντζεσίλογλου, «Σχόλια σε μία θεσσαλική επιτύμβια στήλη», *Ανθρωπολογικά*, 2 (1981) 11-19 (SEG, XXXI 585)· Matthaiou, «Horos», 2 (1984) 208-211 (non vidi)· CEG, 639.

Εικόνες: Αργ. Δουλγέρη-Ιντζεσίλογλου, *Ανθρωπολογικά*, 2 (1981), δύο φωτογραφίες, μία ολόκληρης της στήλης και η άλλη της επιγραφής.

Ἐνθάδε Ἀνάγκιππος κείται. Λάρισα δέ πατρίς
ἀσκήσας ἀρετὴν ἠδὲ δικαιοσύνην.

Εδώ κείται ο Ἀνάγκιππος ο Λαρισαῖος,
ο οποίος διακρίθηκε για την αρετή και τη δικαιοσύνη.

Μέτρο: ελεγειακό δίστιχο.

Εἶδη ονομάτων: Ἀνάγκιππος είναι ὄνομα το οποίο με το επίθεμα -ίππος μας οδηγεί στη σκέψη μιας αριστοκρατικής καταγωγής. Ἐτσι ονομαζόταν ἕνας ταγός της Λάρισας του τέλους του 3ου αι. π.Χ. (βλ. IG, IX 2 517= SEG, XXVII 202, προερχόμενη από τη συνοικία Ἀμπελόκηποι της Λάρισας, 217 π.Χ. Ἀνάγκιππος Πετθαλοῦ), ο οποίος ὁμως, χρονολογικά δεν είναι δυνατόν να ταυτιστεί με τον Ἀνάγκιππο του επιγράμματος.² Αυτός ἐδῶ πρέπει να ἦταν πάντως ἕνας ονομαστός Φεραίος καθώς τιμήθηκε

1. Τα τρία επιγράμματα περιλαμβάνονται στη διατριβή της Eleonora Santin, *Studi sull' epigramma funerario Greco*, Roma 2005-2006, 122-124, 128-130.

2. Αναφορικά με το ιστορικό πλαίσιο του προσώπου, την καταγωγή και τον ρόλο του ως ξένου στις Φερές, βλ. τα αναφερόμενα από την Δουλγέρη-Ιντζεσίλογλου, ὁ. π., σ. 13 κ. ἐξ.

με έναν τυπικό έπαινο σε μία επιβλητική στήλη, έπαινο με τον οποίο του άξιζαν πολιτειακές τιμές.

Θέματα: έπαινος των πολιτικών αρετών του θανόντος, αρετή και δικαιοσύνη.

Στοιχεία δομικά και τυπολογικά: δίπλα στον συνηθισμένο τύπο «ενθάδε κείται ο δείνα», με υπόδειξη του ονόματος και της γενέθλιας γης του θανόντος (περιέργως λείπει το πατρώνυμο), ακολουθεί ένας σύνθετος έπαινος που εξαίρει τον άνδρα για τη διαρκή «άσκηση» της πολιτικής αρετής και της δικαιοσύνης. Είναι η τυπική προσωπογραφία του καλού πολίτη έτσι όπως διαγράφεται ανάμεσα στα τέλη του 5ου αι. π.Χ. και στην ελληνιστική εποχή, στο αττικό επίγραμμα. Ανάμεσα στις διάφορες εποχές ιδού οι πλέον κοντινές χρονολογικά ή οι πλέον παρόμοιες τυπολογικά:

- *μνήμα δικαιοσύνης καί σωφροσύνης ἀρετῆς τε* (GV 167, Αθήνα 430-425 π. Χ.).

- *σωφροσύνης τ' ἀρετῆς τε δικαιοσύνης τε μετασχών* (Ελευσίνα, μέσα του 4ου αι. π.Χ.).

- *ἀσκήσας κόσμον σωφροσύνης* (GV 1963, Αθήνα, μέσα του 4ου αι. μ.Χ.).

- *εὐσεβῇ ἀσκήσασα βίον καί σώφρονα* (GV 1986, 5 Αθήνα, Πειραιάς, μέσα του 4ου αι. π.Χ.).

- *μνήμα δέ σῆς ἔλιπες πᾶσι δικαιοσύνης* (GV 1779, Πειραιάς, μέσα του 4ου αι. π.Χ.).

Η επιγραφή δεν εμφανίζει τοπικά γλωσσολογικά χαρακτηριστικά· η διάλεκτος είναι ιωνική-αττική. Γενικώς μπορούμε να επιβεβαιώσουμε τις παρατηρήσεις της Δουλγέρη-Ιντζεσίλογλου η οποία επισημαίνει στον επιτάφιο του Αναγκίππου «όλα τα τυπικά μορφολογικά και τυπολογικά χαρακτηριστικά ενός αττικού επιγράμματος του 4ου αι. π.Χ.».

2. ΤΟ ΕΠΙΓΡΑΜΜΑ ΤΟΥ ΕΧΕΝΙΚΟΥ

Προέλευση: στήλη που βρέθηκε σε αρχαία νεκρόπολη, κοντά στο χωριό Καλόγεροι (νοτιοδυτικά των Τρικάλων), στην περιοχή των αρχαίων Γόμφων. Μαρμάρινη λευκή στήλη, χονδροκομμένη, με ζωγραφισμένο ανθέμιο και ανάγλυφο το οποίο αναπαριστά τον νεκρό ως ώριμο άνδρα, γενειοφόρο, ντυμένο στρατιωτικά, με δύο βέλη στο αριστερό χέρι και τα δάχτυλα του δεξιού χεριού του διακριτικά στηριγμένα στο κεφάλι ενός μικρού παιδιού, το οποίο, με τη σειρά του, κρατάει στο δεξί χέρι του ένα πουλάκι. Το κείμενο είναι χαραγμένο στο ανάγλυφο κάθετα, από πάνω προς τα κάτω, στο αριστερό περιθώριο της στήλης και πάνω από το κεφάλι του παιδιού. Διαστάσεις: ύψος 1,66, πλάτος 0,61-0,71, φάρδος 0,08 μ. Φυλάσσεται στην πλατεία της εκκλησίας των Καλογέρων.

Χρονολόγηση: 4ος αι. π.Χ. (BE, SEG, Peek, McDevitt); 375-350 π. Χ. (Biesantz); λίγο μετά το 350 π. Χ. (Dohrn), 370-330 π. Χ. (Lippold).

Μαζί με τη στήλη υπήρχε και η βάση η οποία είναι πλέον χαμένη. Διαστάσεις: ύψος 0,78, πλάτος 0,55, φάρδος 0,25.

Βιβλιογραφία: Κ. Α. Ρωμαίος, ΑΔ, 5 (1919) 123-132 (SEG, II 358 ed Α. Plassart, BE, (1921) 441· G. Lippold, *Griechische Plastik*, München 1950, 248, αρ. 12· GV, 170· Biesantz, σ. 20, K33, πίν. 14-15· Dohrn, *Antike Plastik*, 8 (1968) 47 (non vidi)· Clairmont, *Gravestone* 82· Lorenz, *Thess. Grabgedichte* 18· Mickey 23· D. Woysch-Méautis, *La représentation des animaux et des êtres fabuleux sur les monuments funéraires grecs: de*

l'époque archaïque à la fin du 4. siècle a. J.-C., Lausanne 1982, 122, αρ. 230; CEG 640. Εικόνες: ΑΔ, 1919, εικ. 3 (αντίγραφο του επιγράμματος), αρ. 4-5 (φωτογραφία της στήλης)· Biesantz, πίν. 14-15 K 33· Clairmont, 82, πίν. 32· Woysch-Méautis πίν. 34.230 (εικ. 8).

Σάμα γυνά καί παῖδες ἐπέστησαν / Ἐχενίκωι
εἷ τις κήν Αἶδαι κειμένωι ἔσσι χάρις.

Η σύζυγος και τα τέκνα ανήγειραν αυτό το ταφικό μνημείο στον Εχένικο, σαν να υπήρχε ποτέ ανταμοιβή ακόμη και για εκείνον που κείται στον Άδη.

Μέτρο: ελεγειακό δίστιχο. Στο εξάμετρο τροχαϊκή τομή και *brevis in longo* στο ἐπέστησαν.

Θέματα: αφιέρωση από την σύζυγο και τα τέκνα για τον σύζυγο-πατέρα, ο χωρισμός από την οικογένεια, το σήμα (μνήμη) ως ανταμοιβή των ζωντανών στον νεκρό συγγενή, η αντίληψη του θανάτου και η δυνατότητα μιας υπερκόσμιας ζωής.

Είδη ονομάτων: μεταγενέστερες μαρτυρίες για το όνομα Εχένικος στη Θεσσαλία βλ. στην IG, IX2, 287 *Ξεσί>ωνος τοῦ Ἐχενίκου*, βλ. RPh, 1911, 132, 36· *Δάμωνος τοῦ Ἐχενίκου* και RPh, 1911, 132-136 [*παρά- -*]οστράτου τοῦ Ἐχενίκου.

Στοιχεία δομικά και τυπολογικά: η διατύπωση και η απόσταση χαρακτηρίζουν την απότιση φόρου τιμής η οποία προέρχεται από τη σύζυγο και τους γιους προς τον σύζυγο και πατέρα Εχένικο. Το μνημείο (όπως και στο μικρό παιδί δίπλα στον νεκρό, είναι εύκολο να αναγνωρίσουμε δύο από τους παίδες που μνημονεύονται μαζί με την γυνά ως αφιερωτές και όχι κάποιον υπηρέτη) - χαρακτηρίζεται περισσότερο από τη σχέση ανάμεσα στο επίγραμμα και στο ανάγλυφο, παρά από το περιεχόμενο του κειμένου, το οποίο φέρει μόνο την κλασική μορφή της αφιέρωσης ως συνέπεια στην υπόθεση «εἷ τις κήν Αἶδαι κειμένωι ἔσσι χάρις».

Ο γλύπτης θέλησε να αποτυπώσει τον Εχένικο με την ενδυμασία του πολεμιστή και σε μία τυπική πατρική κίνηση, με σκοπό να τιμήσει τη μνήμη και με τους δύο ρόλους.

Το πεντάμετρο παραπέμπει περίπου κατά γράμμα στον στίχο 3 (εξάμετρο) του CEG, 603 (Αθήνα 4ος αι. π. Χ.): «εἰ δέ τις εὐσεβίας παρά Φερσεφόνει χάρις ἔστί».

Ο όρος χάρις, στ. 6, υπό την έννοια της ευχαριστίας / ανταμοιβής ενός παιδιού προς τον νεκρό πατέρα φαίνεται επίσης στον τελευταίο στίχο σε ένα άλλο θεσσαλικό ποίημα της Λάρισας (αρ. 78, στ. 6): «ἀνθ' ὅσιον ψυχῆς τήνδ' ἔλαχον χάριτα».

3. ΤΟ ΕΠΙΓΡΑΜΜΑ ΤΟΥ ΣΩΣΙΚΡΑΤΗ

Προέλευση: Γόννοι. Στήλη από λευκόγκριζο μάρμαρο που περιέχει επιγραφή στην μπροστινή όψη. Διαστάσεις: ύψος 0,90, πλάτος 0,25, φάρδος 0,10 μ. Άγνωστο πού φυλάσσεται.

Χρονολόγηση: 4ος αι. π.Χ. (Τζιαφάλιας, SEG, Touchais, BCH), β' μισό του 4ου αι. π.Χ., με βάση τις αμυδρές πλατωνικές υπενθυμίσεις, της υπόθεσης *imitatio* του πίν. 31 και των αναλογιών με τις αττικές επιγραφές του 4ου αι. π.Χ.

Βιβλιογραφία: δημοσίευση από τον Α. Τζιαφάλια, ΑΔ, 35 (1980) [1988], Β1, 295· SEG,

XXXVIII 440· G. Touchais, «Chronique des feuilles en 1988», *BCH*, 113 (1989) 640.
Εικόνες: Τζιαφάλιας, ΑΔ, (πίν. 134γ)· G. Touchais, *BCH*, 113, 641 (εικ. 11).

Σωσικράτους τόδε μνήμα χυτή κατά γαῖα / καλύπτει
ὅς θάν' ο<ὕχ> ὀσί/ως / ἄλλ' ἀδίκωι θανάτῳ
ψυ/χῇ δ' αἰθερίῳι κόσμῳι με/ιχθεῖσα πλανᾶται.

Ένας χωματίνος τύμβος καλύπτει αυτό το μνήμα του Σωσικράτη,
που δεν πέθανε δίκαια αλλά από ένα άδικο θάνατο.
Η ψυχή του θα περιπλανάται αφομοιωμένη στον ουράνιο κόσμο.

Μέτρο: ένα ελεγειακό δίστιχο και ένα δακτυλικό εξάμετρο.

Θέματα: - η διαμαρτυρία απέναντι στη μοίρα. Η εκδίκηση ενός άδικου θανάτου είναι κοινός τύπος παραπόνου κυρίως για νέους που χάθηκαν πρόωρα:³ η σύλληψη του θανάτου: η επιστροφή της ψυχής στον ουρανό. Το θέμα αντιμετωπίστηκε απόλυτα από τον Lattimore (σ. 26). Η ανάλυση των επιγραφικών πηγών που υιοθετήθηκαν από τον μελετητή προβάλλει την τάση να σημειωθεί στο κείμενο η αντίθεση σώματος-ψυχής ως προς τον διαφορετικό τους προορισμό (σ. 31-36), το ένα επιστρέφει στη γη και η άλλη στον ουρανό.⁴ Ιδιαίτερως επισημαίνονται οι ακόλουθες αντιθέσεις με αττικές έμμετρες επιγραφές του 5ου και του 4ου αι. π.Χ.:

Αθήνα, Κεραμικός, 432 π.Χ., επίγραμμα για τους πεσόντες στην Ποτίδαια (στ. 5), μέχρι τώρα η αρχαιότερη αττική διαπίστωση της αντίθεσης σώματος-ψυχής στην ελληνική ταφική ποίηση:

αἰθέρ μὲμ φυχᾶς ὑπεδέχσατο, σόμ[ατα δέ χθόν]

Πειραιάς πριν από τα μέσα του 4ου αι. π. Χ., (IG, II(2), 11466 = GV 1755):

Εὐρυμάχου ψυχὴν καὶ ὑπερφιάλος διανοίας

αἰθὴρ ὑγρὸς ἔχει, σῶμα δέ τύνβος ὄδε.

Αθήνα, Κεραμικός, CEG 593 = GV 1889, στη βάση ενός ναΐσκου που ζωγραφήθηκε πριν από το β' μισό του 4ου αι. π.Χ., που όμως τοποθετήθηκε πριν από τους ιερούς νόμους του Δημητρίου Φαληρέος διαβάζουμε:

*Σῶμα μὲν ἐνθάδε σόν, Διονύσιε, γαῖα καλύπτει,
ψυχὴν δέ ἀθάνατον κοινὸς ἔχει ταμίας* (στ. 1-2).

Το σώμα σου το σκεπάζει εδώ η γη Διονύσιε,
αλλά την αθάνατη ψυχή την κατέχει ο κοινός μας ταμίας.⁵

Σε ένα ανώνυμο επίγραμμα της *Ελληνικής Ανθολογίας* (Z, 337, στ.. 7-8) διαβάζουμε:

3. A. M. Vèrilhac, *Άωροι*, σ. 199-201, και μεταξύ άλλων GV 748, Αλικαρνασσός 4ος π. Χ.).

4. Το θέμα εξετάστηκε μεταγενέστερα από τον Fred D. Miller, «Philosophical themes in early greek grave inscriptions», *Atti XI Congresso Internazionale di Epigrafia Greca e*, I, σ. 191-198.

5. Ζευς, βλ. LSJ, 2 (ο Δίας ως δημιουργός όλων των πραγμάτων (*Ιλιάδα*, Δ 84).

τοῖς τύμβον ἄθρεσον· ἐς οὐρανίας γάρ ἀταρπούς
 ψυχὴ παπταίνει σῶμ' ἀποδυσαμένη.

Το θέμα της ορφικής-πυθαγόρειας θεωρίας του διαφορετικού προορισμού σώματος και ψυχής και της επιστροφής της ψυχής στον αιθέρα είχε μεγάλη και διαρκή διάδοση στην παράδοση του ταφικού επιγράμματος.⁶ Αυτή η θεματολογία υιοθετήθηκε έντονα από τις διάφορες φιλοσοφικές σχολές (πλατωνική, στωική), που την ανέπτυξαν με τρόπο συναφή προς την υποστήριξη της σκέψης τους σχετικά με την καταγωγή του κόσμου και τη φύση και τον προορισμό της ψυχής. Στην ωδή για τον Σωσικράτη ο τόπος είναι ο ενδιάμεσος στην πλατωνική σκέψη, όπως είναι δυνατόν να εξαχθεί από τις επιλογές των λέξεων του ποιητή.

Στοιχεία δομικά και τυπολογικά: το ημιστίχιο «*χυτή κατά γαῖα καλύπτει*» επαναλαμβάνει πιστά μία έκφραση που επαναλαμβάνεται πολλάκις στον Όμηρο και στον Ησίοδο,⁷ η οποία είχε μεγάλη συνέχεια τόσο στη φιλολογική παράδοση που είναι σφιχτά δεμένη με τα μεγάλα πρότυπα της επικής διδακτικής ποίησης, όσο και στην ταφική ποίηση ήδη από τον 4ο αι. π.Χ.⁸

Στο δεύτερο μέρος του επιγράμματος ο συγγραφέας αντλεί από το πλατωνικό λεξιλόγιο. Το ρήμα *πλανᾶω* απαντά στον Όμηρο (*Ιλιάδα*, Ψ 321) μόνο μία φορά με σκοπό να υποδείξει τον διασκορπισμό των αλόγων. Εδώ αντίθετα η πράξη της άσκοπης περιπλάνησης πραγματοποιείται από ένα μεταφυσικό υποκείμενο, την ψυχή, όπως στον *Φαίδωνα* (79c) του Πλάτωνα (*ὅτι ἡ ψυχὴ...καὶ αὐτὴ πλανᾶται καὶ ταράττεται*

6. Στη συνέχεια συνέβαλε, επίσης, στο λατινικό επίγραμμα, όπως βεβαιώνουν π.χ. οι στίχοι μιας ωδής του 1ου αι. μ.Χ., *CLE 1108 (CIL XI 973a e Add. σ. 1251)· CLE/Pad. 9, Lege nunc, viator, Vita e morte nei carmina Latina epigraphica*, Parma 1996, 137-141:

[—] *et arte fuit. / Quoius, ut est lenis patrium / Diffusus in aër / spiritus, hic mater / corpus operta tenet.*

Σε επίφαση της διασποράς αυτού του είδους, η ύπαρξη των εκφράσεων *ad usum poetarum*, που συναντάμε ολόιδιες σε διάφορα λατινικά κείμενα [βλ. P. Cugusi, «“Doppioni” e “ritornelli” epigrafici», *Boll. Studi Lat.*, XXXIII (2003) 450: *terra tenet corpus, nomen lapis atque animam aer* oppure *spiritus astra petit, corpus in urna iacet*. V. anche P. Colafrancesco- M. Massaro - M. L. Ricci, *Concordanze dei Carmina Latina Epigraphica*, Bari 1986, 51.

7. *Ιλιάδα*, B 699· Z 464· Ξ 114· *Οδύσσεια*, γ 258 (έχευαν)· Ησίοδος, *Έργα και Ημέραι*, 121, 140, 156.

8. *GV*, 494 (Ερέτρια, 4ος αι. π.Χ.):

*μάντιν ἀμώμητον Δελφόν γένος ἐνθάδε Λεῦκον
 υἱόν Σωσιμένεος γαῖα χυτὴ κατέχει.*

GV, 747 (Αθήνα, μετά τα μέσα του 4ου αι. π.Χ.):

ἐνθάδε τήν χρηστήν τίτθην κατά γαῖα καλύπτει.

GV, 1445.1 (Mar Nero, Taman 4ος- 3ος αι. π.Χ.):

«φθίμενον > σε χυτὴ κατά γαῖα κέκευθεν.

Ακόμη συχνότερες αναφορές συναντούμε στη ρωμαϊκή εποχή. Ββλ. *GV*, 509.1· *GV*, 510.1· *GV*, 574.2· *GV* 575.3· *GV* 781.1 (αναφορά στην *Ιλιάδα*, Z 464)· *GV*, 784.1· *GV*, 1162.1.

καί εἰλιγγιᾷ ὥσπερ μεθύουσα).

Ενδεχομένως να μην πρόκειται για μία συνειδητή αναφορά του πλατωνικού αποσπάσματος αλλά για μία ασυναίσθητα αμυδρή ανάμνηση που οφείλεται στη γρήγορη διάδοση της πραγματείας για την αθανασία της ψυχής που διαπιστώνουμε ήδη από τις αρχές του 3ου αι. π.Χ., ακόμα και από την παράδοση των παπύρων,⁹ και από την ευκολία με την οποία η πλατωνική διάλεκτος μπορούσε να αφομοιωθεί από ένα γόνιμο έδαφος όπως η Θεσσαλία, όπου θα δούμε ότι η διάδοση του Ορφισμού και των μυστικιστικών λατρειών είναι πολύ καλά επιβεβαιωμένη τουλάχιστον στην πόλη Φερές (βλ. το επίγραμμα για τον Λυκόφρονα).

Εξάλλου δεν μπορούμε να μη σημειώσουμε την δομική αναλογία ανάμεσα στην ωδή του Σωσικράτη και στο Plan. 31, το ταφικό επίγραμμα του Πλάτωνα που απονέμεται στον ανηψιό και διάδοχο στη διεύθυνση της Ακαδημίας του Σπευσίππου, που συλλέχθηκε από τον Peek στο GV ως έμμετρη επιγραφή πράγματι χαραγμένη στην πέτρα που τοποθετήθηκε στην Ακαδημία, δίπλα στο μνήμα του φιλοσόφου μετά το 348-347 π.Χ.

Σῶμα μὲν ἐν κόλποις κατέχει τόδε γαῖα Πλάτωνος
ψυχὴ δ' ἰσόθεος τάξιν ἔχει μακάρων.

Ένα ανώνυμο επίγραμμα της *Ελληνικής Ανθολογίας* (αρ. 61) επαναλαμβάνει σχεδόν κατά γράμμα τους δύο πρώτους στίχους, διευρύνοντάς τους αναγκαστικά με ένα άλλο δίστιχο. Ο Διογένης Λαέρτιος (III, 43) βεβαιώνει πως αυτό το επίγραμμα είχε χαραχθεί μαζί με άλλα πάνω στο μνήμα του Πλάτωνα.

Η υπόθεση ότι η σύνθεση για τον Σωσικράτη είναι μία απομίμηση του Plan. 31 δεν είναι μόνον υποδεικτική αλλά καθίσταται άκρως πιθανή αν σκεφτούμε ότι ο συγγραφέας μπορούσε, πράγματι, να έχει δει το πρότυπο κατά τη διάρκεια ενός ταξιδιού του στην Αθήνα.

9. Πλάτων, *Φαίδων* 60d-e· P. Bingen 10 (PSI inv. 1056) Oxyrhynchus?, II d. C.· *Φαίδων* 65 a8-c3, 65 e3-66 b3· P. Leid. inv. 22, Lycopolis, fine I inizio II d. C.· *Φαίδων* 67 b7, 67e-, 79 b-c, 80 d-81 d, 82 a-84 b2· PPetr. 1.5-8· ο Arsinoite (Tell-Gurob) III a. C., περιλαμβάνει το εν λόγω απόσπασμα (79b-c)· *Φαίδων* 75 a6-117 d1· P. Oxy. 18.2181 Oxyrhynchus, II/III d. C.· [Πλάτων], Σχόλια στον *Φαίδωνα* 92 e-93 d, 106 b-e, PLG· Carlini 29· P. Monac. 2.21 (inv. 91, *antea* 2560)· Hibeh III a. C., cart.· *Φαίδων* 96 d7-97 a1· PSI, Oxyrhynchus, μετά τον 2ο αι. π.Χ. (A. Carlini, CPF; I/II d. C.)· *Φαίδων* 96 e3-5· PSI 14.1393 b, Oxyrhynchus, II d. C.· *Φαίδων* 99 a4-b4 e100 a5-b9· P. Mich. inv. 5980· Karanis, fine II inizio III d. C.· *Φαίδων* 102e2-103 c4, P.Oxy. 15.1809, Oxyrhynchus, τέλη του 1ου- αρχές 2ου μ.Χ. (Turner, GMAW, II ed.)· *Φαίδων* 107 d4-110 a1· P. Oxy. 52.3676· Oxyrhynchus, II d. C.· Πλάτων, *Φαίδων* 109 c1-d7· P. Oxy. 2.229 (Brit. Libr. inv. 786 = P. Lit. Lond. 146), Oxyrhynchus, αρχές του 2ου αι. μ. Χ.